

BISNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid
- Voorontwerp van besluit tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne
- Tweede principiële goedkeuring

Samenvatting

In voorliggend voorontwerp van decreet worden wijzigingen voorgesteld aan het decreet algemene bepalingen inzake milieubeleid die nodig zijn voor het gedeeltelijk opheffen van de wet van 28 december 1964 op de bestrijding van de luchtverontreiniging zodanig dat de rechtsgrond voor de omzetting van de richtlijn betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa (2024/2881) wordt verankerd in het ontwerpdecreet.

In voorliggend voorontwerp van besluit wordt de richtlijn betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa (2024/2881) omgezet in het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne. Meer specifiek worden er wijzigingen aangebracht in hoofdstuk 1.1.2 van titel II van het VLAREM, hoofdstuk 2.5 van titel II van het VLAREM en de bijhorende bijlagen 2.5.3 en 2.5.8 van titel II van het VLAREM.

Na de verwerking van het advies van de Minaraad wordt het dossier ter tweede principiële goedkeuring voorgelegd.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Omgeving

Beleidsveld: Omgeving en natuur

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2025/162 en nr. 2025/170 werd op 30/06/2025 gegeven.

De Inspectie van Financiën verleende gunstig advies op 8 september 2025. De gevraagde technische aanpassing met betrekking tot de nummering van de artikels werd doorgevoerd aan het decreet. De aanbeveling om een impactanalyse uit te voeren met een doorrekening van de maatregelen die nodig zijn om de doelstellingen te halen wordt uitgevoerd in het kader van de actualisatie van het Luchtbeleidsplan.

Het begrotingsakkoord werd verkregen op 13 oktober 2025. Gelet op het gunstige advies van de Inspectie van Financiën, gegeven op 8 september 2025 verleende de bevoegde minister begrotingsakkoord mits de budgettaire weerslag van dit dossier wordt opgevangen binnen de beschikbare refertekredieten en kan niet leiden tot een budgettaire meervraag en mits er in het kader van de actualisatie van het Luchtbeleidsplan een impactanalyse wordt uitgevoerd met een doorrekening van de maatregelen die nodig zijn om de doelstellingen te halen. Aan beide voorwaarden zal worden voldaan.

De Vlaamse Regering heeft op 17 oktober 2025 het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het voorontwerp van besluit tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne een eerste keer principieel goedgekeurd. De Vlaamse minister, bevoegd voor omgeving en landbouw, heeft over voornoemd voorontwerp van decreet en voorontwerp van besluit advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad) ingewonnen. De Minaraad onthaalt het ontwerp decreet en het ontwerp besluit positief. De Minaraad gaat akkoord met de voorgestelde wijzigingen, maar wijst op het risico van het wegvallen van de juridische basis voor bepaalde klimaatmaatregelen. Hiertoe werden artikelen 18 en 19 in het ontwerp decreet toegevoegd.

Daarnaast wijst de Minaraad op het gegeven dat volgens modelleringen met het huidige luchtbeleidsplan de strengere normen in 2030 niet gehaald zullen worden in een beperkt aantal specifieke gebieden. De raad geeft aan dat het momenteel onduidelijk is in hoeverre bijkomend beleid op vlak van klimaat, PAS, de nieuwe Green Deal Binnenvaart, Europese regelingen rond walstroom, etc. zorgen voor bijkomende reducties in deze specifieke gebieden. Daarnaast meldt de raad dat het Voortgangsrapport uit 2021 o.a. stelt dat “Een verdere daling van de NO₂ concentraties hangt af van de implementatie van de maatregelen rond wegverkeer (aanpak emissiefraude, vergroening park, daling aantal kilometers, elektrificatie bussenpark De Lijn, emissievrije stedelijke logistiek7)”. Ze merkt op dat in de praktijk verschillende acties vertraging oplopen (bijvoorbeeld de elektrificatie van het bussenpark van De Lijn en de maatregel “emissievrije stedelijke distributie”). De Vlaamse Regering schrapte ook de geplande verstrengingen voor 2026 en 2028 van de toegangsvoorwaarden tot de lage-emissiezones. De Minaraad gaat ervan uit dat de aangekondigde actualisatie van het Luchtbeleidsplan 2030 voldoende maatregelen zal bevatten, zodat overschrijdingen, vastgesteld volgens referentiemeetmethoden, conform artikel 11 van de Richtlijn, worden vermeden en de 2030-doelstellingen effectief en tijdig gehaald zullen worden. De Minaraad stelt vast dat zijn advies uit 2021 over mogelijke bijkomende maatregelen voor de reductie van stikstofoxiden en fijn stof,¹¹ nog steeds een inspiratiebron kan zijn voor een afwegingskader en een maatregelenpakket voor o.a. het wegverkeer en huishoudelijke houtverbranding. Het luchtbeleidsplan wordt momenteel geactualiseerd waarbij we de impact van bijkomend beleid, zoals PAS en walstroom, op de luchtkwaliteit in Vlaanderen in kaart brengen. Om voldoende garantie te bieden dat in 2030 voldaan wordt aan de dan van kracht zijnde nieuwe luchtkwaliteitsnormen, besliste de Vlaamse regering samen met het schrappen van de verstrengingen van de toegangsvoorwaarden voor de lage

emissiezones om tweejaarlijks een evaluatie te voorzien van de voortgang in het kader van het luchtbeleidsplan. In het geval de prognoses van 2027 aangeven dat de luchtkwaliteitsnormen niet gehaald worden, wordt gekeken naar aanvullende lokale en Vlaamse maatregelen. In 2028 zullen we een routekaart opstellen conform de verplichtingen uit richtlijn 2024/2881 waarbij we deze aanvullende maatregelen alsook lokale maatregelen in overleg met de actoren in de hotspotgebieden, zoals de havens, zullen integreren.

Verder werden er nog een aantal technische aanpassingen aangebracht in het ontwerp decreet en het ontwerp besluit. In het ontwerp decreet werden artikel 16 en 17 toegevoegd om te verzekeren dat artikel 28 'schadevergoeding' van de richtlijn 2024/2881 volledig wordt omgezet in Vlaamse regelgeving. In het ontwerp besluit werden er een aantal tekstuele, voornamelijk grammaticale, aanpassingen gemaakt.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

In voorliggend voorontwerp van decreet worden wijzigingen voorgesteld aan het decreet algemene bepalingen inzake milieubeleid die nodig zijn voor het gedeeltelijk opheffen van de wet van 28 december 1964 op de bestrijding van de luchtverontreiniging zodanig dat de rechtsgrond voor de omzetting van de richtlijn betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa (2024/2881) wordt verankerd in het ontwerpdecreet.

Het voorontwerp bevat algemene bepalingen omtrent het opstellen van kortetermijnactieplannen, luchtkwaliteitsplannen en voorgangsrapporten zoals wordt bedoeld in artikel 19 en artikel 20 van de richtlijn betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa (2024/2881).

In het voorliggend voorontwerp van besluit wordt de richtlijn 2024/2881 betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa omgezet in het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne. Meer specifiek worden er wijzigingen aangebracht in hoofdstuk 1.1.2 van titel II van het VLAREM, hoofdstuk 2.5 van titel II van het VLAREM en de bijhorende bijlagen 2.5.3 en 2.5.8 van titel II van het VLAREM. De termen 'beoordelen' en 'beoordeling' worden allebei in het besluit gebruikt, conform met de bewoording van de richtlijn luchtkwaliteit (2024/2881).

De richtlijn 2024/2881 betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa voegt de richtlijn 2008/50 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2008 betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa en de richtlijn 2004/107 van het Europees Parlement en de Raad van 15 december 2004 betreffende arseen, cadmium, kwik, nikkel en polycyclische aromatische koolwaterstoffen in de lucht samen tot één geïntegreerde richtlijn.

De richtlijn 2024/2881 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2024 betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa bevat geactualiseerde luchtkwaliteitsnormen, zoals voor PM en NO₂, die vanaf 1 januari 2030 zullen gelden in Vlaanderen. De richtlijn betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa heeft als doel om de luchtkwaliteit te verbeteren zodat deze op termijn niet meer schadelijk is voor de gezondheid van de mens en de natuurlijke ecosystemen.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor de artikelsgewijze bespreking wordt er voor het voorontwerp van decreet verwezen naar de memorie van toelichting. De memorie van toelichting is toegevoegd in de bijlagen bij deze nota.

Voor de artikelsgewijze bespreking wordt er voor het voorontwerp van besluit verwezen naar het verslag aan de Vlaamse Regering. Het verslag aan de Vlaamse Regering is toegevoegd in de bijlagen bij deze nota.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorliggend ontwerp van decreet heeft geen budgettaire impact op de Vlaamse Overheid.

Het voorliggend ontwerp van besluit heeft een beperkte budgettaire impact op de Vlaamse Overheid. Volgens de bepalingen uit de Richtlijn (2024/2881) betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa moeten er op het Belgisch grondgebied twee monitoringsupersites worden geïnstalleerd en moeten er op het Belgisch grondgebied bijkomende UFP metingen worden gedaan. In het coördinatiecomité van IRCEL werd op 14 oktober 2024 in overleg met de drie gewesten bepaald dat Vlaanderen verantwoordelijk zal zijn voor de monitoringsupersite op stedelijkeachtergrondlocatie en Wallonië voor de monitoringsupersite op ruraleachtergrondlocatie. Dit zal worden opgenomen binnen de bestaande budgetten.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Zowel het voorliggend ontwerp van decreet als het voorliggend ontwerp van besluit hebben geen impact op het personeel van de Vlaamse Overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Zowel het voorliggend ontwerp van decreet als het ontwerp van besluit hebben geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Na de tweede principiële goedkeuring wordt het dossier voor advies voorgelegd aan de Raad van State waarna het besluit voor definitieve goedkeuring aan de Vlaamse Regering wordt voorgelegd. Het ontwerp van decreet wordt na derde lezing aan het Vlaams Parlement ter stemming voorgelegd en vervolgens bekrachtigd en afgekondigd door de Vlaamse Regering.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar tweede principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° haar tweede principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne;
- 3° de Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet en het voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State van 12 januari 1973

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

Bijlagen:

1. Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid;
2. Memorie van toelichting;
3. Voorontwerp van besluit tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne;
4. Verslag aan de Vlaamse Regering;
5. Omzettingstabel voorontwerp van besluit
6. Het advies van de Inspectie van Financiën d.d. 8 september 2025
7. Het advies van de Minaraad d.d. 26 november 2025